

Resultaat telt 2020/2021

De Nederlandse Aardappel Organisatie (NAO) is de branchevereniging voor bedrijven die actief zijn in de handel van poot- en consumptieaardappelen. De NAO wil optimale randvoorwaarden creëren zodat de aangesloten bedrijven zowel nationaal als internationaal optimaal en duurzaam kunnen ondernemen. Met deze brochure willen we de leden van de NAO informeren over de bereikte resultaten in het aardappelhandelsseizoen 2020/2021. Want resultaat telt. Niet alleen voor de bedrijfsvoering van onze leden, maar ook voor de werkzaamheden van de NAO.

Namens bestuur en medewerkers,

Dick Hylkema
Directeur NAO

Brancheplatform

De NAO vervult voor alle aangesloten aardappelhandelsbedrijven in de aardappelsector een netwerk en platformrol. Dat betekent elkaar ontmoeten, maar ook met elkaar in verbinding staan. Dat geldt zowel voor de aardappelhandel, als voor de gehele aardappelketen. Daarnaast is het versterken van het imago van de aardappel en het benadrukken van het belang van de aardappelketen bij maatschappij en overheid een belangrijk aandachtspunt. Door de gevolgen van COVID is deze functie van de NAO in het seizoen 2020/2021 gedeeltelijk gelukt. Afgezien van een korte periode in de zomer zijn alle fysieke bijeenkomsten geannuleerd. De onderstaande vergaderingen zijn wel online gehouden. Daardoor konden de belangrijkste inhoudelijke afstemmingen toch plaats vinden.

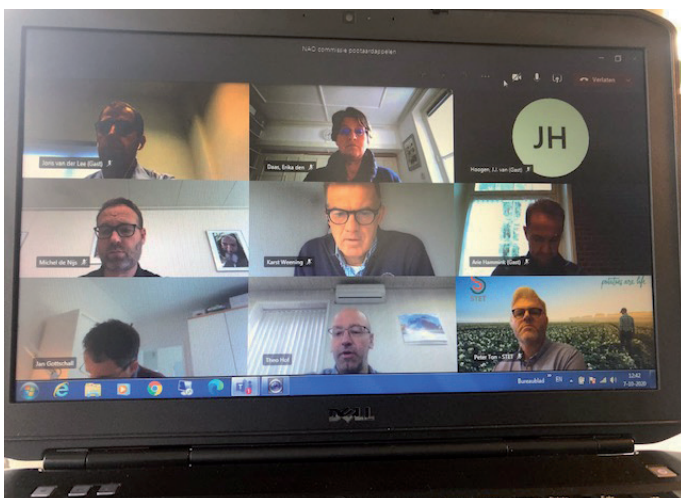
- De ALV op 13 mei 2020 is via een aangepaste procedure gehouden zodat de verenigingsbesluiten gecontinueerd konden worden. Voor de ALV van 26 mei 2021 staat een webinar op stapel.
- De toekomstvisie NAO 2025 is afgerond en al eerder vastgesteld door de ALV. De leden van de NAO hebben gekozen

voor een zelfstandige aardappelorganisatie zodat de positie van de handel en de keten optimaal voor het voetlicht komt. Financieel zijn er besparingen gepleegd en is een aantal extra inkomsten bereikt.

- Potato Europe 2020 ging helaas niet door. De Aardappel-demodag (een samenwerking van WUR/NAO) ook niet, maar op initiatief van Aardappelwereld BV is een succesvol online alternatief neergezet.

Werkgroepen fungeren als platform voor meningsvorming en beleidsafstemming.

- De Nieuwjaarsbijeenkomst is vervangen door een videoboodschap van de voorzitter en de directeur van de NAO. De videoboodschap is op 1 januari 2021 naar de leden gestuurd.
- Twee keer is de NAO achterban geraadpleegd over algemene en specifieke aardappelbeleidszaken via de commissies poot- en consumptieaardappelen. De Sectie Pootaardappelen kwam bij elkaar, waarbij het NAO-secretariaat in ging op de actuele ontwikkelingen. Gastspreker Bart van de Vossenberg van de NVWA hield een inleiding over de identificatie van de nieuwe onbekende variant wratziekte in Noordoost Nederland.
- Daarnaast fungeerden diverse werkgroepen als platform voor meningsvorming en beleidsafstemming. Het bestuur gaat over de vereniging, strategie en organisatie en heeft drie keer vergaderd.
- In samenwerking met de NAK zijn er diverse overleggen geweest met de bedrijven over het nacontroleproces.
- In april 2021 presenteerden onderzoekers en leden onderzoeksvoorstellen tijdens de jaarlijkse NAO Projectendag van de Stichting NAO-Projecten. De online sessies waren verspreid over drie dagen.

Algemene belangenbehartiging

De NAO komt op voor de belangen van de aangesloten handelsbedrijven in aardappelen. Dat betekent onder meer dat er bij diverse instanties op verschillende niveaus inbreng is vanuit de medewerkers om dit belang te laten horen. Ook benut het NAO-team hiervoor diverse netwerken in de land- en tuinbouw.

- Via deelname aan de besturen van NAK (pootgoedkeuring), Branche Organisatie (BO) Akkerbouw (keten), VNO NCW (sociaal-economisch en exportpositie), het pensioenfonds BPF-AVH (arbeid) en diverse andere colleges zoals de klankbordgroep Akkerbouw van de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA) en het stakeholdersoverleg van het ministerie van LNV wordt het handelsbelang van de leden ingebracht en bewaakt. Ook in Brussel participeerden NAO medewerkers actief in een aantal werkgroepen van de Europese handelskoepel Europatat, waaronder de RUCIP Werkgroep.
- Het pensioenfonds Bpf AVH – waar de NAO mede bestuurder van is – is per eind 2020 overgegaan naar het grotere fonds PGB. NAO blijft betrokken o.a. via de sectorcommissie.
- In 2020 is er gestart met een samenwerking tussen LTO, NAV en NAO om invloed uit te oefenen op de Waddenagenda 2050. Dit cruciale pootaardappel productiegebied staat onder druk van verdergaande verzilting en natuurwensen. De lobby heeft geleid tot het aannemen van een Kamermotie. In deze motie wordt o.a. gevraagd om een impactanalyse van de beoogde maatregelen op de pootaardappelteelt.
- Een aantal keer is door de NAO een plantaardig handelsoverleg gehouden met Plantum, GroentenFruit Huis, VGB (bloemen) en Anthos (bloembollen) om lobbyzaken uit te wisselen zoals Brexit, de bezetting van NVWA en meer aandacht voor de positie van de internationale handel. In 2021 wordt dit overleg verder geformaliseerd om de lobby van de plantaardige handel te versterken.
- Regelmatig vond overleg plaats met de teelt via de pootgoeden consumptiebestuurders van Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO) en de Nederlandse Akkerbouw Vakbond (NAV). Dit overleg heeft als doel om het handelsbelang en teeltbelang zoveel mogelijk met elkaar te verbinden.
- De NAO heeft een inleiding gehouden op het online WUR congres "Potato futures: impact of hybrid varieties".

Internationale markttoegang

De NAO kan direct, namens de aangesloten bedrijven, invloed uitoefenen op kansen en belemmeringen in de export van poot- en consumptieaardappelen. Doel is om de export met zo min mogelijk belemmeringen te laten plaatsvinden. Belangrijk hierbij is het contact met de NVWA, het Ministerie van LNV en de diverse ambassades.

- Twee keer is met het markttoegangsteam van het Ministerie van LNV gesproken over de actuele zaken per exportland met aandacht voor zowel kansen als belemmeringen. Het betreft vaak minstens 20 landen waar bijzondere kwesties

spelen. Daarnaast komen algemene thema's aan de orde, zoals afstemming met omringende landen en afwijkingen tussen landeneisen en keuringen. Tevens is een bijeenkomst georganiseerd tussen het markttoegangsteam en de plantaardige handelskoepels.

- Ten aanzien van de fytosanitaire dossiers met derde landen heeft de NAO, in overleg met haar commissies, gekozen om meer afstemming en samenwerking met onze omringende landen te zoeken. De omringende landen zijn vaak mede productiegebied voor de Nederlandse export. In samenwerking met de Europese koepel Europatat zijn al stappen gezet en is gezamenlijk gewerkt aan een aantal markttoegangsdossiers zoals Egypte, Turkije en Rusland.
- De Brexit heeft veel aandacht gevraagd en ook nog na 1 januari 2021. Als gevolg van het gesloten akkoord mogen Britse pootaardappelen de EU niet in. Het VK sluit met ingang van 1 juli 2021 haar grenzen voor pootaardappelen uit de EU. NAO wees via een brief en via haar inbreng in het reguliere Brexit-overleg met LNV over de grote nadelige gevolgen voor de aardappelsector. NAO leverde input aan Copa Cogeca (Europese telerskoepel) en Europatat (onze Europese handelskoepel) om te lobbyen voor wederzijdse markttoegang voor pootaardappelen. Voor consumptieaardappelen is wederzijds markttoegang wel gerealiseerd
- Het afgelopen jaar is in een groot aantal landen gewerkt aan diverse onderwerpen rond export. Dit betrof onder meer in Egypte, Honduras, Saudi Arabië, Kenya, Mauritius, Uganda, Rusland, Rwanda, Libië, Cuba, Irak, Ukraine en Tunesië.
- Tijdens het lopende seizoen is het gelukt om voor consumptieaardappelen naar India gedurende een beperkte periode markttoegang te realiseren. De intentie is om dit structureel te krijgen.
- Vanwege COVID zijn het afgelopen jaar geen officiële buitenlandse delegaties ontvangen.
- De NAO heeft zich tijdens het najaar 2020 met succes ingezet om ondanks de reisbeperkingen visa te verkrijgen voor diverse buitenlandse inspecteurs, o.a. uit Cuba, Syrië en Egypte.

Markt en keten

De NAO treedt namens de leden actief op bij verschillende markt- en ketenvraagstukken. Doel is om de positie van de aardappelhandel en de gehele keten te versterken. Maar ook om de leden en, indien gewenst, andere ketenpartijen te betrekken.

- De grote vraaguitval met name bij de horeca als gevolg van de COVID crisis maatregelen van de overheid heeft de markt doen instorten. NAO heeft – in gezamenlijkheid met de gehele aardappelketen – via de BO Akkerbouw zich ingespannen om een vergoedingsregeling van de overheid voor elkaar te krijgen. Inmiddels is de regeling in afhandeling met een maximaal beschikbaar bedrag van €50 mln. voor getroffen akkerbouwers.
- De aardappelnotering PotatoNL ging het vierde seizoen in. PotatoNL is ontstaan uit de noteringen van Goes, LNCN en Rotterdam van de NAO. Hiermee is bereikt dat er een landelijke wekelijkse notering plaats vindt. NAO is lid van de stuurgroep.
- Met top chef Robert Kranenburg is een stampot PR event gehouden in het kader van de promotiecampagne. Dankzij weer een groep enthousiaste bedrijven is het gelukt om promotieproject Power to the Pieper een vervolg (2021-2023) te geven.
- Het project wordt begeleid door een externe projectleider en een werkgroep vanuit deelnemende bedrijven. De NAO faciliteert het project en draagt financieel bij.
- De controle bij deelnemers op de NAO Hygiëncode (HACCP in combinatie met GMP) en het PCC Hygiëneprotocol wordt weer opgepakt als de COVID-situatie dat toelaat.
- Inbreng is gegeven in de Europese Werkgroep RUCIP. Deze Europese werkgroep werkt aan een modernisering van de RUCIP handelsvoorwaarden.
- De Nederlandse overheid vraagt de NAO veelvuldig mee te denken aan het vormgeven van internationale aardappelprojecten. Dit speelt onder meer in Nigeria, Uganda, Algerije, Iran, Pakistan, Angola, Kameroen en Indonesië. In 2020 is een analyse gemaakt van gelopen projecten en er is een visie opgesteld op de rol van het Nederlandse aardappelcluster bij internationale projecten. Er wordt gewerkt aan een inbedding bij SeedNL, een reeds bestaande samenwerking van overheid en bedrijfsleven via Plantum.
- Daar waar relevant wordt t.a.v. internationale aardappelprojecten een verband gelegd met markttoegang dossiers. Zo wordt voor Indonesië het verlenen van Nederlandse hulp op gebied van aardappelmoetheid en phythophthora verbonden aan het toelaten van resistente Nederlandse rassen door Indonesië.
- De Europese toelating van kiemremmingmiddelen met chloorprofam is ingetrokken. De export naar verre bestemmingen buiten Europa komt daarmee in groot gevaar. Goede alternatieve middelen die kiemremming gedurende het transport van twee tot vier weken voorkomen, zijn niet voor handen. Dit blijkt uit een onderzoek van 25 bedrijven dat plaats vond onder begeleiding van de Stichting NAO-

Projecten. Het probleem voor de verre export is naar voren gebracht op hoog ambtelijk niveau bij het ministerie van LNV. Door de nadelige gezondheidseffecten is het gebruik van kiemremmingmiddelen op basis van chloorprofam definitief verboden.

Fyto en Kwaliteitszaken

De NAO ziet een groot belang in een sterk en transparant Fyto- en kwaliteitsbeleid. Dat versterkt de Nederlandse positie in de internationale aardappelsector. Het belang van de aardappelhandel staat steeds voorop, maar er is een nauwe samenwerking met de gehele keten.

- In BO Akkerbouw verband heeft de NAO mede het actieplan Plantgezondheid helpen opstellen. Er is ook deelname aan de stuurgroep. Dit plan omvat een keten brede aanpak om de uitdagingen van de akkerbouw t.a.v. plantgezondheid en verduurzaming richting 2030 actief op te pakken en er ook over te communiceren met maatschappij en politiek.
- Secretariële en beleidsmatige ondersteuning is gegeven aan de PCC (LTO/NAO) Werkgroep Hygiëneprotocol. De werkgroep dient als klankbordgroep voor het protocol. De werkgroep besloot om de tierips voor gereinigde en ontsmette transportmiddelen te voorzien van het NAO-logo. Dit vergroot de herkenbaarheid. Begin 2021 werden alle oude tierips omgeruild door nieuwe tierips met NAO-logo.
- NAO heeft zitting in de begeleidingscommissie van Planet Proof. NAO is tevens betrokken bij het Akkerbouwcertificeringsoverleg. Dit overleg begeleidt het VVAK. In het overleg komen tevens de aanbevelingen van de Commissie Sorgdrager aan de orde. Het VVAK-overleg bekijkt hoe de zelfregulering in de akkerbouw scoort ten opzicht van de aanbevelingen. De aanbevelingen heeft de Commissie Sorgdrager opgesteld naar aanleiding van de fipronil-affaire in de eiersector.
- De Werkgroep Preventie Fraude Pootgoed overlegde vanaf maart 2020. De werkgroep bestaat uit vertegenwoordigers van NAO, LTO, NAV, VAVI, NAK en NVWA. De werkgroep inventariseerde vormen van fraude en mogelijke preventieve maatregelen vanuit de keten, NAK en NVWA. Spin-off van de werkgroep is onder meer herziening van het NAK-certificaat. Een subwerkgroep buigt zich in 2021 over het inrichten van een controleerbare voorraadregistratie bij pootgoedtelers.
- De NAO Werkgroep Productiespecialisten sprak de mogelijkheden tot verbetering van nacontrole en het verlenen van medewerking aan het NAK-project Veilig werken op Hoogte. NAO initieerde een overleg met NAK over eCertNL en nieuwe regels omtrent proefzendingen. Het initiatief is afgestemd met Plantum. NAK en NVWA werken mee aan het praktischer maken van de regelgeving voor proefzendingen.
- NVWA verlaagt het inspectiepercentage bij import van zoete aardappelen naar tien procent van de zendingen. Dit na overleg met NAO. Zoete aardappelen komen veelal geschoond vanuit derde landen Nederland binnen waardoor het fyto-sanitaire risico beperkt is. Het maximaal toegestane percentage aanhangende grond is overigens één procent.

Onderzoek en innovatie

Door het wegvallen van de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie (PBO) is door de NAO een eigen netwerk via de Stichting NAO Projecten opgezet voor het initiëren van onderzoek. De behoefte van de aangesloten leden staat daarbij voorop. Indien gewenst wordt er actief een verband gelegd met onder meer de Topsector en de BO Akkerbouw.

- Het 'Ketenproject Verbetering Pootgoedkwaliteit' – gestart in 2016 vanuit een groep bedrijven – wordt door de NAO samen met de VAVI gefaciliteerd. Gezien de goede resultaten van het eerste project is er een vervolgpriject gestart per 2020 t/m 2022 met – naast de deelnemende bedrijven - financiering vanuit de BO Akkerbouw.
- Stichting NAO Projecten startte met steun van 25 exporteurs en sorteerbedrijven een onderzoek naar alternatieve kiemremmingmiddelen voor de verre export. NAO initieerde de vorming van de taskforce kiemremming bij BO. In deze taskforce stemmen NAO, LTO, NAV en VAVI de initiatieven af die zijn ontstaan na het intrekken van de registratie van kiemremmingmiddelen op basis van chloorprofam, waaronder het onderzoek naar alternatieve kiemremming voor de verre export, het aanvragen van een tijdelijke mrl en het opzetten van richtlijnen voor het schoonmaken van bewaarcellen.
- Andere projecten die werden gefaciliteerd zijn 'PPS Bodemweerbaarheid Erwinia', 'Melovir', 'AM-tolerantietoets', 'CGN', PPS 'Echte en eerlijke prijs' en de PPS 'Vector- en Virusbeheersing'. Een in kind bijdrage wordt geleverd aan 'E-pieper' en 'PPS Beter Bodembeheer'.
- NAO is adviseur van de stuurgroepen van de Plannen van Aanpak van Erwinia en Chitwoodi. De stuurgroepen zijn verantwoordelijk voor de besteding van het onderzoeksgeld van de BO Akkerbouw voor Erwinia- en Chitwoodi-Projecten. NAO heeft tevens zitting in de Commissie Onderzoek van BO Akkerbouw.
- De onderzoeksvereniging 'Holland Innovative Potato' (HIP) – bestaande uit 11 bedrijven actief in veredeling en frietverwerking- wordt door de NAO gefaciliteerd via het voorzitterschap en de financiële administratie. Er zijn diverse onderzoeksprojecten – met ook een deel overheidsbijdrage -van start gegaan met als doel de frietketen verder te optimaliseren. De financiering loopt tot en met 2022. De bedrijven willen verkennen- gezien de succesvolle samenwerking – hoe er vanaf 2023 verder gegaan kan worden.
- De NAO heeft – gezien ook het belang voor de akkerbouwketen - actief meegewerkt aan het uitgevoerd krijgen van collectief teeltonderzoek middels een door een Verbindend Verklaring (VV) van de overheid in te stellen teeltheffing. De BO Akkerbouw heeft inmiddels een goed draaiende onderzoek cyclus met €2,5 miljoen per jaar beschikbaar voor teeltonderzoek. De nieuwe VV moet gaan gelden voor 7 jaar.

Opleidingen, expertises en ledenbezoek

De NAO verzorgt op basis van de behoefte van de leden diverse opleidingen. Voordeel is de specifieke en praktijkgerichte insteek rondom de aardappel, maar ook het brede netwerk. Interne deskundigheid wordt ingeschakeld voor individuele zaken zoals bijvoorbeeld ledenbezoek en expertises.

- Bij de Aardappel Studie Centrum (ASC) lopen momenteel twee kadercursussen met ieder dertig deelnemers. Persoonlijke contacten en het via excursies opdoen van kennis en ervaringen staan bij deze cursussen centraal. Helaas is online bij elkaar komen geen alternatief en dus heeft COVID grote invloed op de voortgang. Tijdens de maanden juni tot september was het in 2020 middels aanpassingen mogelijk een drietal cursusdagen te organiseren.
- Er zijn Keurmeester cursussen georganiseerd en begeleid.
- Voor N&S Quality Consultant en een aantal leden zijn op maat gemaakte aardappelcursussen en lezingen gehouden. Tevens is de CKA cursus (herhalingscursus) voor keurmeesters in de verwerkende industrie gehouden.

Communicatie en sector pr

Voor een branchevereniging bestaat het gezegde 'geen bericht, goed bericht' niet. De NAO informeert de leden actief over aardappelzaken en de eigen activiteiten. Ook wordt er zo nodig breder gecommuniceerd met de aardappelketen en daarbuiten.

- Dagelijks wordt er extern aardappelnieuws voor de leden verzameld en verspreid via de e-mailservice Vers van de Pers. Tevens verschijnt er iedere twee weken de nieuwsbrief Spotlights met eigen activiteiten en resultaten van de NAO. Ook de exportmededelingen zijn naar de leden gestuurd.
- Maandelijks – sinds begin 2017 – schrijft de directeur van de NAO een column in Aardappelwereld Magazine. Het NAO-secretariaat schreef artikelen over de Brexit en de nadelige gevolgen van het verdwijnen van chloorprofam voor de verre export.
- De NAO werkt aan een stand op Potato Europe 2021. Een subsidieaanvraag wordt gedaan bij RVO. Dit gebeurt in samenwerking met Agrofoodcluster en Horizon Flevoland.
- De NAO ondersteunt het uitdragen van het project Veilig Werken op Hoogte van de NAK richting telers. Reden is dat veilig werken behalve voor de NAK keurmeesters ook van belang is voor de buitendienstmedewerkers van de handelsbedrijven.
- De NAO heeft een animatie laten maken om invulling te geven aan de stand tijdens de Aardappeldemodag Online. Deze animatie gaat over de leidende rol van de Nederlandse aardappelsector en wat de NAO daarin betekent.